

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 14.02.1996
KOM(96) 53 slutlig

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

TILL RÅDET, EUROPAPARLAMENTET,
EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN
OCH REGIONKOMMITTÉN

***DEN INTERNATIONELLA HANDELNS
VÄRLDSOMSPÄNNANDE UTMANING:
EN MARKNADSSTRATEGI FÖR EUROPEISKA UNIONEN***

14.02.1996

***DEN INTERNATIONELLA HANDELNS
VÄRLDSOMSPÄNNANDE UTMANING:
EN MARKNADSSTRATEGI FÖR EUROPEISKA UNIONEN***

1. Inledning: Behovet av en marknadsstrategi
2. Målen med en marknadsstrategi
3. Politiska instrument som redan står till förfogande
 - i) Den multilaterala nivån
 - ii) Den bilaterala nivån
 - iii) Kompletterande politik
4. Åtgärder för att fastställa en konkret marknadsstrategi
 - i) Det bilaterala programmet
 - a) Uppdagandet av handelshinder
 - b) Metoder för att undanröja dessa hinder och främja marknadstillträdet
 - c) Bättre samstämmighet mellan olika åtgärder
 - d) Förbättrad samordning mellan olika aktörer
 - ii) Det multilaterala programmet
 - a) Konsolidering av Uruguayrundans regelverk
 - b) Andra åtgärder för att öppna marknader
 - c) Nya områden för liberalisering
5. Sammanfattning

Meddelande till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén

***DEN INTERNATIONELLA HANDELNS VÄRLDSOMSPÄNNANDE UTMANING:
EN MARKNADSSTRATEGI FÖR EUROPEISKA UNIONEN***

1. Inledning: Behovet av en marknadsstrategi

1. Europeiska unionens välstånd är till stor del beroende av utländsk handel och utländska investeringar. Den ekonomiska återhämtningen under åren 1993–1994 har föregåtts av en stadig exporttillväxt. Unionen har en öppen ekonomi där sysselsättningen till en stor del är direkt beroende av exporten, och indirekt till en ännu större andel. Exporten står för en femtedel av världshandeln i varor och Europas direktinvesteringar i tredje land svarar för över en tredjedel av direkta utländska investeringar i världen. Direkt investerat utländskt kapital i Europa uppgår till 460 miljarder dollar och utländska investeringar ligger till direkt grund för miljoner arbetstillfällen i unionen. Detta är anledningen till att den gemensamma handelspolitiken utgör en hörnsten i Romfördraget och att ett stort antal aktioner har vidtagits och genomförandeinstrument införts.

2. Den europeiska ekonomins öppenhet för internationell konkurrens gör det möjligt för företagen att skaffa varor och tjänster för omedelbar konsumtion och att finansiera sig själva under de bästa förutsättningarna i världen och på så sätt stärka sin internationella konkurrenskraft och skapa arbetstillfällen i Europa. Därigenom främjas även ett större urval för konsumenterna, vilket har förnyelse till följd. Det kan dock förmodas att den under de kommande åren allt öppnare marknaden kommer att utsättas för ett ständigt ökande konkurrenstryck till följd av import till den gemensamma marknaden och, liksom under tidigare år, kommer att utsättas för de problem och friktioner som inte går att undvika i någon omstruktureringsprocess. Detta bör ses i ett större ekonomiskt sammanhang där, inom ramen för en global ekonomi, verksamhet till följd av omlokalisering, grundad på komparativa fördelar och frihandel, kan återföras till Europa i sin helhet och ha positiva effekter för näringslivet och sysselsättningen i EU. Krav på skydd eller statligt stöd bör därför bedömas mot bakgrund av att en utåtriktad politik leder till en större tillväxtpotential och gradvis kommer att minska behovet av de direkta sociala åtgärder som är förbundna med anpassningssträvandena. En öppen marknad har därför avsevärda fördelar att erbjuda både näringslivet och medborgarna.

3. Europeiska företag utsätts för en mycket större konkurrens än tidigare: de bör få möjlighet att konkurrera på likvärdiga villkor, särskilt på utländska marknader, utan att begränsas av handelshinder. Som redan betonats i kommissionens vitbok om tillväxt,

föra en politik som är lämpad för att gynna den europeiska industrins internationella konkurrenskraft, *måste gemenskapen därför eftersträva en förbättrad tillgång till marknaderna i tredje land samtidigt som den egna marknaden gradvis fortsätter att öppnas*, både genom att säkerställa att parterna i Uruguayrundan fullt ut uppfyller sina förpliktelser och genom att vidta andra åtgärder för att få tillgång till marknaderna.

9. Vid genomförandet av denna strategi bör förbindelserna mellan EU och vissa enskilda tredje länder eller regionala grupperingar spela en huvudroll. I fråga om exempelvis de central- och östeuropeiska länderna måste i första hand genomförandet av Europaavtalen som syftar till att underlätta dessa länders anslutning till EU utgöra det bästa hjälpmedlet för att nå bättre tillgång till marknaden. Beträffande andra länder, t.ex. OSS-länderna, bör, förutom genomförandet och utvidgningen av deras åtaganden inom ramen för de bilaterala avtalen, marknadstillträde särskilt betonas i samband med de pågående förhandlingarna om deras anslutning till WTO. Utbyten med marknader under utveckling i andra regioner kan främjas genom förhandlingar om ytterligare tullsänkningar och upphävande av andra handelshinder. I fråga om utvecklingsländerna bör åtgärder till stöd och främjande av deras integration i det multilaterala handelssystemet särskilt beaktas.

10. I detta meddelande lämnas förslag i syfte att nå dessa mål. *Det europeiska näringslivets stöd* kommer att vara avgörande för att de här beskrivna strategierna skall kunna utvecklas. Detta meddelande är avsett att ligga till grund för snabba reaktioner från det europeiska näringslivet och andra berörda parter, så att den politik som skissas upp kan finslipas ytterligare, vilket även kan ske vid genomförandet under det kommande året. En verkligt öppen marknad är visserligen ett långsiktigt mål som nödvändigtvis tar tid, men en strategi för förbättrad tillgång till marknaderna bör leda till effektivare gemenskapsåtgärder och konkreta fördelar för den europeiska industrin, särskilt små och medelstora företag.

11. I avsnitt 2 och 3 anges målen och de instrument som är tillgängliga för en effektivare marknadsstrategi. Avsnitt 4 är uppdelat i två delar. I den första anges programmet för ett bilateralt marknadsöppnande och i den andra det multilaterala programmet.

2. Målen med en marknadsstrategi

av lagliga metoder (t.ex. tillämpning av olika tullsystem vid olika stadier i tillverkningsprocessen, inte i avsikt att skydda den inhemska marknaden, utan för att påverka leveranserna av insatsvaror och gynna inhemska tillverkning eller export av färdigarbetade produkter samt diverse andra metoder för att hindra tillgången till råmaterial), hinder på de "nya" områdena för handelsbestämmelser (begränsningar avseende immaterialrätt påverkar självklart även handeln med varor, medan begränsningar av handeln med tjänster i sig kan vara berättigade men även påverkar handeln med många produkter där en mycket hög tjänstefaktor ingår: flygplans- och varvsindustri osv.), "osynliga" hinder, i synnerhet otillräcklig eller icke befintlig tillämpning av nationella lagar och andra författningar som till synes är avsedda att uppfylla tredje lands internationella åtaganden, liksom otillräckliga (eller t.o.m. obefintliga) eller otillräckligt upprätthållna inhemska bestämmelser om konkurrensbegränsningar inom den privata sektorn som utgör hinder för marknadstillträde.

att främja handeln, samt om handelspolitiska instrument som syftar till att skydda gemenskapen mot illojala handelsmetoder såsom dumpning eller exportsubventioner.

3. Politiska instrument som redan står till förfogande

14. Gemenskapen kan fullfölja arbetet med att öppna marknaderna på två sätt, det ena är multilateralt och det andra bilateralt. Det sätt som väljs kommer i väsentlig grad att vara avhängigt det mål som söks. Som världens största handelspartner har gemenskapen ett klart intresse av att stärka det multilaterala handelssystemet genom att befästa Uruguayrundans resultat och tillämpa WTO-reglerna. Det ligger också i gemenskapens intresse av vidta ytterligare åtgärder för att öppna marknader och på så sätt skapa nya möjligheter för europeisk affärsverksamhet i tredje land. Ett bilateralt tillvägagångssätt kan i vissa fall leda till snabbare resultat och om det tillämpas i fråga om ett land med en för gemenskapen särskilt intressant marknad, kan det bli utgångspunkten för en verklig liberaliseringspolitik. Dess marknadsöppnande effekt kan fortplantas om andra handelspartners samtycker till att ingå samma förpliktelser. Många hinder kan inte minskas eller undanröjas om inte andra viktiga handelspartners samtidigt kommer överens om att göra detsamma, och multilaterala ansträngningar är således absolut nödvändiga. De två huvudsakliga grupperna av instrument som står till kommissionens förfogande för att nå de fastställda målen är följande:

i) Den multilaterala nivån

15. Det forum för en multilateral gemenskapsåtgärd som i första hand kommer i fråga är naturligtvis den nya Världshandelsorganisationen, men möjligheter bör även öppna sig inom andra organisationer som t.ex. OECD, Energistadgefördraget, WIPO, Europarådet, IMO eller ICAO³, särskilt i fråga om arbete som skall påbörjas eller fullföljas inom ramen för WTO:

- *Verkställande av befintliga åligganden genom multilateral tvistlösning eller, i tillämpliga fall, genom gemenskapsåtgärder som är tillättna enligt sådana multilaterala bestämmelser.* Industrin bör göras medveten om de möjligheter till åtgärder som följer av detta (t.ex. mot utländska subventioner, tekniska handelshinder eller bristande skydd av immateriella rättigheter), och uppmantras att till kommissionen lämna konkreta exempel på faktiska problem. Kommissionen kan göra detta på eget initiativ (i samråd med 113-kommittén) eller på begäran av en industri eller ett företag i gemenskapen i enlighet med förordningen om handelshinder.
- *Minskade hinder för EG-export eller andra ekonomiska intressen i samband med förhandlingarna om tredje lands anslutning till WTO (för närvarande 20 länder) eller till OECD (t.ex. Kina, Taiwan, Ryssland och Ukraina i fråga om WTO eller Korea i fråga om OECD).*

³ WIPO (Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten), IMO (Internationella sjöfartsorganisationen), ICAO (Internationella civila luftfartsorganisationen),

~~CONFIDENTIAL~~

Framtida multilaterala förhandlingar inom ramen för WTO (eller i vissa fall inom ramen för OECD). Två viktiga slutdatum har redan fastställts. Det första avser WTO:s första ordinarie ministerkonferens som kommer att äga rum i december 1996 i Singapore. Det andra datumet, den 1 januari 2000, kommer att utgöra startpunkten för den första rundan i de multilaterala handelsförhandlingarna om liberaliseringsåtaganden avseende tjänster. Samma år kommer arbetet med att förbättra den internationella handeln med jordbruksprodukter att påbörjas. Det finns områden där nya spelregler är nödvändiga och gemenskapens multilaterala program måste vara flexibelt, men inte desto mindre konkret.

ii) Den bilaterala nivån

16. På bilateral nivå förfogar gemenskapen över andra vägar till övertalning och förhandling:

Bilaterala förhandlingar av allmän eller sektorspecifik karaktär, för ett bestämt ändamål eller i samband med att övergripande avtal ingås med det berörda landet. Mer konkret innebär detta att, så fort ett problem har uppmärksamats i fråga om ett tredje land och detta problem ger anledning till att försöka öppna marknaden (antingen på grund av att en viss produkt eller sektor inte har fri tillgång till det ifrågavarande landets marknad, eller på grund av att viss praxis i det ifrågavarande landet leder till ett mer "horisontellt" handelshinder), förhandlingar för att undanröja dessa hinder kan vara den mest effektiva lösningen, särskilt om de inte följer av ett mer eller mindre avsiktligt försök att hindra handeln.

Ett systematiskt och samordnat vidtagande av alla bilaterala möjligheter, inbegripet att högt uppsatta personer besöker Bryssel eller kommissionärer och högre tjänstemän avlägger officiella besök i tredje land och andra relevanta internationella tilldragelser.

En särskild kategori av bilaterala instrument för liberalisering av handeln, och därmed för våra företags tillträde till marknader, utgörs av ett effektivt och gradvist genomförande av avtal om förbättrat marknadstillträde eller om *frihandel* med enskilda tredje länder eller med regionala grupperingar, t.ex. Europaavtalen med de central- och östeuropeiska länderna, avtalen mellan EU och medelhavs länder utanför gemenskapen och avtal i stil med MERCOSUR-avtalet. I första hand bör de olika samrådsmekanismer som fastställts i befintliga avtal tillämpas fullt ut för att lösa de särskilda problem som uppstår i fråga om marknadstillträde. Sådana avtal kan leda till en liberalisering av handeln som därefter sprider sig till det multilaterala området förutsatt att de krav som följer av WTO-avtalen respekteras fullt ut.

Kommissionens roll är inte att utöva påtryckningar för att gynna enskilda företags intresse av att erhålla kontrakt utanför gemenskapen. Den kommer dock inte att tveka att ingripa vid varje tillfälle där det framkommer att europeiska företag, stora som små, förvägras korrekta och likvärdiga möjligheter att på grundval av tekniska och ekonomiska meriter konkurrera med företag från tredje land.

Förordningen om handelshinder kan också tillämpas med bilateral verkan för att säkerställa att de förpliktelser uppfylls som åligger ett land i enlighet med internationella handelsbestämmelser, oavsett om de är multilaterala eller bilaterala. Om den europeiska industrin åberopar förordningen om handelshinder skulle Europeiska gemenskapen omedelbart kunna ta itu med enskilda hinder där företag upplever att dessa är till störst skada. Detta skulle dessutom ge gemenskapen en större tyngd vid förhandlingar om de ifrågavarande problemen. Även om det enligt den förordningen är möjligt att i sista hand tillgripa sanktioner (i enlighet med internationella bestämmelser) mot tredje lands handelshinder, är det verkliga syftet med förordningen att säkerställa att sådana hinder undanröjs. Förordningen är således inriktad på en förhandlingslösning om en sådan verkan kunna leda till ett tillfredsställande resultat.

Samma sak gäller i fråga om det allmänna preferenssystemet för utvecklingsländer eftersom dess fördelar i enlighet med internationella bestämmelser skulle kunna berövas enskilda utvecklingsländer som vidtar diskriminerande åtgärder gentemot gemenskapen eller som inte uppfyller sina åtaganden om marknadstillträde enligt Uruguayrundan.

iii) Kompletterande politik

17. En marknadsstrategi måste, som en integrerad del av den gemensamma handelspolitiken, ses i samband med det övergripande målet för gemenskapens politik att förbättra affärsförhållandena för de europeiska företagen och därigenom deras möjligheter att skapa tillväxt och sysselsättning. Även andra åtgärder spelar en särskild roll för att stärka våra företags exportmöjligheter och kan i det sammanhanget anses utgöra komplement till en marknadsstrategi.

Ömsesidigt erkännande har under de senaste åren intagit en toppplacering på den internationella handelsdagordning, som ett av det begränsade antal instrument som finns för att minska de hindrande bestämmelser som marknadsaktörerna möter och som genom sin ömsesidiga natur kan vara mera attraktivt (och därför mera effektivt) än unilaterala påtryckningar för att liberalisera marknaderna i tredje land. Förhandlingar om avtal om ömsesidigt erkännande sammanfaller med och stimulerar i sin tur de inhemska påtryckningarna om avreglering i tredje land, särskilt i USA och Japan. Ett sådant erkännande bidrar därför i hög grad till de globala målen på detta område, vilka fortfarande utgörs av harmoniserade standarder och tekniska föreskrifter. Så ofta som det är möjligt bör *internationellt avtalade standarder* i första hand tillgripas för att undvika svårigheter till följd av avvikande tekniska föreskrifter då dessa har en större genomslagskraft.

Utvidgade former för *affärssamarbete och industriellt samarbete* uppmuntras av både gemenskapen och medlemsstaterna. Bland dessa kan samarbetsaspekten i gemenskapens omfattande nätverk av bilaterala avtal med och tillhandahållande av stöd till tredje land spela en viktig roll för att stimulera dessa länder till att öppna sina marknader ytterligare. Dessa instrument kan även användas så att de bidrar till en långsiktig utveckling av lokala tillgångar och teknik i tredje land genom att

gemensamma ekonomiska och handelsmässiga intressen uppstår, och på så sätt leder de till ytterligare samarbete, investeringar och affärsmöjligheter till följd av den pågående globaliseringen av världsekonomin. Internationellt forsknings- och teknologisamarbete utgör ett viktigt språngbräde för utvecklingen av industriellt samarbete.⁴ Gemenskapen har också skapat ett antal instrument för främjande av industriellt samarbete med tredje land, t.ex. ECIP, MED-Invest och AL-Invest⁵.

Åtgärder som inriktar sig på att ändra den politik som allmänt gäller för alla europeiska exportörer skulle kunna kompletteras med särskilda *exportfrämjande* initiativ. Dessa bör dock endast utgöra ett komplement till medlemsstaternas åtgärder och inte konkurrera med dem, och endast genomföras under förutsättning att gemenskapens bidrag skulle ge ett faktiskt mervärde.

18. Dessa olika instrument skulle i fråga om enskilda länder och vissa bestämda sektorer kunna användas på ett samstämmigt och samordnat sätt. *Beträffande vissa handelspartners* kan aktuella problem ofta behandlas vid de pågående förhandlingarna om ett bilateralt avtal mellan gemenskapen och ett tredje land. Vad som är viktigare är att dessa problem kan hanteras effektivare på bilateral nivå så snart som ett sådant avtal har ingåtts. Vissa åtaganden kan även fullföljas inom ramen för landets begäran om anslutning till organisationer som WTO eller OECD. Några problem kan överlämnas till WTO för tvistlösning. Andra problem behandlas vid de återkommande toppmötena eller kommissionärernas besök. *Beträffande vissa utvecklingsländer* har kommissionen tidigare inte tvekat att dra in GSP-förmåner när dess intressen vållats skada av åtgärder som vidtagits av det ifrågavarande landet. Slutligen har kommissionens delegation varit av avgörande betydelse för att, till samtliga EU-exportörers förmån, driva fram en större frivillig samordning av de exportfrämjande åtgärder som de olika medlemsstaterna har vidtagit. Ett exempel på detta är den utomordentliga framgången för olika sektoriella forum där forumet för fordonsindustrin endast utgör ett exempel.

19. Ett exempel på en kombination av olika instrument inom en specifik sektor är politiken inom *textil- och beklädnadsektorn*. Denna sektor har under de senaste tjugo åren genomgått en betydande omstrukturering på grund av nya inhemska och utländska konkurrensförhållanden. Enligt de nya WTO-bestämmelserna är gemenskapen förpliktad att under de närmaste tio åren avskaffa kvarvarande kvoter. I utbyte förväntar sig den europeiska industrin med rätta att den ökade konkurrensen på hemmamarknaden skall åtföljas av ökade marknadsmöjligheter i utlandet och av rättvis konkurrens och ett bättre skydd mot bedrägeri och piratkopiering. Med hänsyn till att avskaffandet av MFA-kvoterna (*den internationella handelsordningen för textilvaror*) skall knytas till öppnandet av MFA-ländernas inhemska marknader, söker kommissionen i nära samarbete med industrin att upptäcka de handelshinder i tredje land som i första hand bör undanröjas i länder och marknadssektorer som är särskilt intressanta i exporthänseende. Detta kommer

⁴ Se kommissionens meddelande om utsikter för det internationella samarbetet inom forskning och teknisk utveckling (KOM(95)489 slutl.).

⁵ ECIP (finansieringsinstrumentet "European Community Investment Partners") och instrument för främjande av investeringar i Medelhavsländer och latinamerikanska länder.

att ge gemenskapen ett förhandlingsunderlag gentemot tredje land, då takten för kvoternas avskaffande kan bestämmas i förhållande till de möjligheter som dessa länder är beredda att erbjuda gemenskapen.

20. Ett annat exempel rör åtgärder för främjande av en ytterligare liberalisering av produkter och tjänster i anslutning till *informationsteknologi*, där marknadstillträdet bättre kan förbättras genom en kombination - som kan få formen av ett avtal om informationsteknologi - av internationell liberalisering av telekommunikationstjänster inom WTO, ömsesidigt erkännande av tekniska standarder för utrustning eller sammankoppling, liberalisering av offentlig upphandling av telekommunikationsutrustning och försiktighetsåtgärder till skydd för immateriella rättigheter. Andra åtgärder som skulle kunna undersökas som svar på industrins intressen är t.ex. ett påskyndande av tullsänkningar eller ett förtydligande av tullklassificeringen av produkter i anslutning till informationsteknologi. Fastän sådana förhandlingar kan inledas på bilateral basis med enskilda länder skulle effekterna vara större om de ingick i ett multilateralt sammanhang.

4. Åtgärder för att fastställa en konkret marknadsstrategi

21. Med beaktande av de mål och de medel för att genomdriva ledande principer som anges ovan bör en marknadsstrategi utformas på två nivåer. Den första är *bilateral* och bör eftersträva att

- a) upptäcka *hinder* för marknadstillträde och fastställa *prioriterade* åtgärder,
- b) identifiera de lämpligaste *metoderna* för att undanröja handelshinder, t.ex. verkställandet av befintliga internationella förpliktelser, förhandlingar om nya eller tydligare internationella bestämmelser, bilaterala (formella eller inofficiella) förhandlingar,
- c) förbättra *samstämmigheten* mellan de multilaterala och bilaterala åtgärderna på enskilda marknader och samordna dessa med *andra åtgärder*, t.ex. genom att främja industriellt samarbete och tekniskt stöd,
- d) förbättra *samordningen* i det arbete som utförs av kommissionen, medlemsstaterna, industrin och kommissionens delegationer för att öppna marknader.

22. Den andra nivån är *multilateral* och bör inriktas på att

- a) konsolidera Uruguayrundans regelverk och säkerställa att samtliga av slutaktens signatärer genomför sina åtaganden,
- b) identifiera på vilka sätt marknaderna kan öppnas ytterligare och söka nya områden för multilaterala ordningar,
- c) reagera på de nya utmaningar och nya hinder som uppstår vid globaliseringen av världsekonomin.

~~CONFIDENTIAL~~

23. De föreslagna strategierna innebär inte någon grundläggande ändring av gemenskapens nuvarande politik eller mål, men endast en *mer systematisk och samordnad användning av gemenskapens och medlemsstaternas befintliga resurser* för att nå dessa mål med aktivt stöd från medlemsstaterna och den europeiska industrin. Detta är ett område där gemenskapens samordnade förhandlingar och användning av handelsinstrument kan leda till bättre resultat än splittrade eller icke samordnade åtgärder. Inom kommissionen kommer en bättre samordning av verksamheten att krävas vid de olika berörda tjänsteställena. Ur institutionell aspekt *innebär strategin inte att ansvar överförs från medlemsstaterna till gemenskapen eller vice-versa*. Några av de frågor om yttre ekonomisk politik som nämns ovan förblir medlemsstaternas ansvar, men det har visat sig att det i de flesta fall är möjligt att genom ett pragmatiskt tillvägagångssätt nå en överenskommelse mellan medlemsstaterna om ett gemensamt försvar av deras intressen (detta har t.ex. varit fallet i fråga om området för immaterialrätt).

i) Det bilaterala programmet

a) Uppdagandet av handelshinder

24. För att kunna ange de handelshinder som hämmar de europeiska företagen utomlands, har kommissionen på rådets begäran beslutat att, med aktivt deltagande från medlemsstaterna och industrin, hos kommissionen gradvis upprätta en omfattande *databas* över hinder för marknadstillträde i gemenskapen. Till en början bör en databas för de berörda sektorerna upprättas genom att all den information som är tillgänglig hos kommissionen sammanställs. Resultatet av detta skulle sedan överföras till medlemsstaterna och industrin, som skulle vara nära inbegripna i alla stadier av det därefter tillkommande arbetet. En stor del av upplysningarna är redan tillgänglig, till en del i medlemsstaternas huvudstäder men antagligen till en betydligt större del hos ekonomi- och handelsavdelningarna vid medlemsstaternas diplomatiska beskickningar. Medlemsstaternas och kommissionens beskickningar i tredje land bör anmodas att sammanställa sina uppgifter för att korrigera och komplettera upplysningarna i det embryo till databas som förbereds i Bryssel. I framtiden bör de vidta de åtgärder som är nödvändiga för en fortlöpande uppdatering av dessa upplysningar.

25. *Snabba resultat krävs i fråga om marknadstillträde*. Kommissionen har gått i bräschen genom att använda de upplysningar som redan samlats in om vissa sektorer (textilier, beklädnad, bilar, kemikalier) för att påbörja ett effektivt program för marknadsöppning samtidigt med upprättandet av en övergripande databas i syfte att ge ett praktiskt exempel på hur det skulle fungera. Databasens *omfattning* kommer att vara av avgörande betydelse (dvs. att den skall omfatta alla sektorer och alla former av handelshinder i alla länder för vilka industrin visar intresse) liksom att den är tydlig i sin beskrivning av marknadsförhållandena och de hinder som föreligger. Den bör även vara *enkel att använda* och alltid vara *uppdaterad*. Alla berörda parter i Europa bör ha on-line tillgång till databasens innehåll, med undantag av hemligstämplade upplysningar och då särskilt kommissionens analys av de rättsliga och politiska vägarna för att lösa det ifrågakvarande problemet samt informationskällorna.

26. Vid fastställandet av målen för förhandlingar med tredje land bör tillvägagångssättet, utan att ge avkall på behovet av framåtblickande och övergripande analyser av långsiktiga mål för handelspolitiken, huvudsakligen *grundas på efterfrågan* och följa de prioriteringar som fastställts i samarbete med industrin i hela Europeiska unionen. Särskilda ansträngningar skall göras för att öppna de marknader där det finns bestämda eller viktiga exportintressen eller -möjligheter, liksom för att öppna snabbt växande ekonomier och sektorer som är teknikintensiva och innebär högt mervärde, inom vilka den europeiska industrin tvingas att specialisera sig till följd av den nuvarande arbetskraftsfördelningen i världen.

b) Metoder för att undanröja dessa hinder och främja marknadstillträdet

27. Det bästa sättet för att effektivt undanröja hinder och problem måste fastställas i förhållande till deras art. Under denna avgörande etapp gäller det särskilt att

- göra en *prioritering* av dessa problem i förhållande till deras relativa betydelse, sannolikheten av att de kan undanröjas och de ekonomiska fördelar som kan dras,
- jämföra dessa prioriteringar med de åtgärder och *instrument* som är tillgängliga,
- *välja det tillvägagångssätt* samt de instrument och möjligheter som skall utnyttjas,
- fastställa en *tidsplan* för genomförandet (i tillämpliga fall med beaktande av redan fastställda bilaterala eller multilaterala arrangemang).

28. Detta *fastställande av prioriteringar* skulle underlättas avsevärt genom utarbetandet av regelbundet uppdaterade *marknadsrapporter* om de huvudsakliga hinder som finns på marknaderna i vissa angivna prioriteringsländer, vilket skulle ge en global översikt av var marknadsproblemen föreligger och av vilken art de är. Dessutom skulle kommissionens nuvarande praxis att årligen upprätta en rapport om handelshinder i USA kunna utvidgas till att omfatta EU:s viktigaste handelspartners. Både industrin och medlemsstaterna skall ha tillgång till dessa rapporter så att de kan yttra sig om prioriteringar. Kommissionen kommer samtidigt att förteckna de möjligheter och medel (möten mellan regeringsföreträdare, multilaterala möten osv.) som kan utnyttjas för att lösa problemen. Kommissionen kommer att i nära samråd med medlemsstaterna fastställa de mest lämpade åtgärderna för att lösa de problem som upptäcks i fråga om tillträde till marknader, vilket antingen kan ske genom bilaterala kontakter eller diplomatiska åtgärder, eller inom ramen för multilaterala överläggningar.

29. I fråga om *handelsfrämjande* åtgärder kommer gemenskapens budgetsatsning på marknadstillträde (B7-852) att sammanlänka befintliga åtgärder och koncentreras till de mest lovande verksamheterna där en gemenskapsåtgärd är till störst nytta. Målen för detta kommer att vara att

- hjälpa europeiska företag att finna marknadsmöjligheter,
- bättre profilera den europeiska industrin genom att stödja industrins deltagande i sektoriella handelsmässor och affärsfora tillsammans med den lokala industrin på marknaderna i tredje land,
- främja de europeiska produkternas image inom viktiga marknadsnischer, och
- stödja bilaterala och multilaterala åtgärder för att öppna marknader.

c) **Bättre samstämmighet mellan olika åtgärder**

30. I fråga om samstämmigheten i gemenskapens åtgärder gentemot tredje land, oavsett om det gäller enskilda länder eller regionala grupperingar, har gemenskapen upprättat ett omfattande nätverk av bilaterala förbindelser. Initiativ för att öppna marknader utgör redan ett viktigt mål i våra förbindelser med vissa centrala handelspartners, men någon systematisk politik som omfattar alla viktiga nuvarande eller blivande ekonomier föreligger inte. Det finns stora möjligheter att tillgodogöra sig outnyttjade potentialer för marknadstillträde. Inom gemenskapen kommer detta bl.a. att kräva en *förbättrad samverkan mellan de enheter hos kommissionen* som ansvarar för handelspolitiken inom de berörda sektorerna och de som har det geografiska ansvaret. Enheter med geografiskt ansvar bör t.ex. vara medvetna om de problem som upptäckts i fråga om tillträde till marknader för att de eventuella möjligheter som uppstår skall kunna utnyttjas, och det bör finnas tillräcklig återkoppling mellan dem och de enheter som ansvarar för handelspolitik.

31. Samordningen *inom rådet och med medlemsstaterna* bör även ökas. Detta kan ske genom en förbättrad samordning av de olika arbetsgrupper och kommittéer hos rådet som ansvarar för handelspolitik och yttre förbindelser. Den viktigaste aspekten är dock att *gemenskapen bör vara beredd att utveckla samtliga aspekter i sina förbindelser med det berörda landet*, inbegripet ekonomiskt stöd, det allmänna systemet för utvecklingsländer eller tekniskt bistånd, för att främja det industriella samarbetet och minska eller undanröja gemenskapens egna kvarstående importhinder.

d) **Förbättrad samordning mellan olika aktörer**

32. Detta innebär inte endast möjlighet till en hög grad av insyn hos samtliga berörda aktörer (olika enheter hos kommissionen, medlemsstaternas förvaltningar, industrisammanslutningar och enskilda företag), men även att de alla måste göra en kraftanstängning för att säkerställa de övrigas engagemang och deltagande.

33. För *en bättre samordning mellan medlemsstaterna* kommer följande att krävas:

- Ett fortlöpande och snabbt *utbyte av upplysningar* om problem rörande tillträde till marknaderna i tredje land. Kommissionen kommer förutom sina periodiska rapporter om marknadstillträde att regelbundet informera rådet (huvudsakligen genom 113-kommittén) om alla åtgärder som den vidtar för att lösa de specifika problem som den föreläggs. Kommissionen räknar med upplysningar från medlemsstaterna för att bättre kunna fastställa prioriterade åtgärder.
- En *större samordning av medlemsstaternas och gemenskapens åtgärder* vid utformningen och planeringen av program i fråga om tredje land som syftar till att uppnå förhandlingsmålen om marknadstillträde. Det har visat sig att vissa, enskilda medlemsstatsintressen har kunnat försvaras bättre genom samordnade gemenskapsåtgärder. Den ekonomiska nyttan av förbättrat marknadstillträde motiverar att nödvändiga samarbetsinsatser görs för att garantera att gemenskapen kan stå endad i internationella handelsförhandlingar.

34. Följande åtgärder kan vidtas för att i högre grad *engagera industrin*:

- Industrin (inbegripet enskilda företag och industriella sammanslutningar) anmodas att *underrätta kommissionen* om de problem som den vill finna en lösning på. Denna information skall vara förtrolig och endast lämnas för praktisk tillämpning – dvs. undanröjande av hinder.
- En fortlöpande och *ömsesidig återkoppling* i fråga om åtgärder som vidtas och resultat som uppnås för att säkerställa ett kontinuerligt informationsutbyte.
- Ett *ökat deltagande av företagsledare vid kommissionsledamöters resor* till tredje land vilket skall ske från fall till fall och i två syften, å ena sidan för att främja samarbete och förbindelser med näringslivet i tredje land och å andra sidan för att bistå kommissionen vid utvärderingen av vilka marknader som skall prioriteras avseende tillträde.

35. Kommissionen har i detta syfte beslutat att upprätta och göra reklam för *kontaktställen* till vilka företag, enskilt eller genom sina sammanslutningar, kan hänskjuta sina problem med marknadstillträde i tredje land. Uppgifter från den grupp av Euroinfocentrer som är specialiserad på yttre förbindelser kommer att vara särskilt viktiga. Dessa Euroinfocentrer har ett nära samarbete med europeiska företag som är verksamma på marknader i tredje land och är således fullt medvetna om hinder i fråga om tillträde. Dessutom skulle de kunna tjäna som distributionscentraler för att till företagen sprida information om EU:s verksamhet på detta område. Industrin skall noggrant informeras om de instrument som står till förfogande för att förbättra tillträdet till marknader i tredje land. I medlemsstaterna kommer Euroinfocentrer att informera industrin, särskilt små och medelstora företag, om möjligheterna till gemenskapsåtgärder och vart de skall vända sig. Industrin kan även tillstålla kommissionen (antingen genom beskickningen i den berörda medlemsstaten eller representationskontoren utomlands, eller direkt till kommissionens huvudkontor i Bryssel) alla upplysningar rörande problem med marknadstillträde. Särskild omsorg skall ägnas de möjligheter som små och medelstora företag har att kunna dra direkta fördelar av de åtgärder som vidtas för att öppna marknader.

36. *Kommissionens representationskontor* utomlands kommer också att intensifiera sitt arbete med att hjälpa EU-företag att lösa problem med marknadstillträde. Kontorens *handelsrådgivare* skall ägna mycket arbete åt handelsfrågor och underrätta kommissionen om hinder och åtgärder. De skall även ansvara för kontakterna mellan medlemsstaternas handelsrådgivare, handelskontor och europeiska sammanslutningar som företräder näringslivet för att kunna göra en bedömning av situationen i fråga om marknadstillträde och uppnå en bättre samordning av diplomatisk verksamhet. De skulle även kunna bidra till att möjliggöra *gemensamma åtgärder för att främja handeln* med europeiska varor och tjänster genom målinriktade initiativ som är anpassade till de lokala marknadernas särdrag och förutsättningar.

ii) Det multilaterala programmet

37. Gemenskapen har fört en konsekvent politik till stöd och främjande av multilaterala förhandlingar och system. Effektiva multilaterala system utgör den bästa garantin för att våra exportörer och investerare skyddas mot illojala protektionistiska åtgärder. De olika

förhandlingsrundorna har under GATT lett till en tidigare aldrig skådad minskning av tullhinder och andra hinder under de senaste femtio åren. Avslutandet av Uruguayrundan och skapandet av WTO är en avgörande hållpunkt i denna process. Gemenskapen behöver nu arbeta vidare på konsolidering och effektiv tillämpning av de nya reglerna. Eftersom ekonomin utvecklas snabbt och den internationella handeln alltmer fokuseras på områden som endast delvis omfattas av det nuvarande systemet måste dock det multilaterala systemet hålla jämna steg med denna utveckling om det även fortsättningsvis skall kunna tillhandahålla våra affärsintressen utomlands ett bättre marknadstillträde.

38. Ett viktigt steg i stärkandet av det multilaterala handelssystemet är att säkerställa att sådana viktiga handelspartners som ännu inte är medlemmar i WTO ansluter sig till organisationen samt att uppmuntra mindre utvecklade länder till ytterligare integration. Unionen kan också samarbeta med andra WTO-länder, särskilt de länder med vilka unionen har bilaterala avtal, för att få deras stöd för sina WTO-mål. Dessutom bör de multilaterala åtgärderna särskilt koncentreras till konsolidering av Uruguayrundans regelverk, ytterligare åtgärder för att öppna marknader och utvidgning av liberaliserade system, så att de även omfattar nya områden som exempelvis investeringar allt medan de multilateralt även angriper vissa av den internationella handels problem.

a) Genomförande och konsolidering av Uruguayrundans regelverk

39. Med hänsyn till Uruguayrundans omfattning kommer genomförandet på vissa områden att pågå fram till år 2005. Denna process kommer att kräva en noggrann övervakning för att en konsolidering av det befintliga regelverket skall kunna säkerställas. Nedan ges några exempel på vad som står på spel.

** Offentliga subfederativa organ:*

Ett av gemenskapens viktigaste mål för Uruguayrundan var att offentliga subfederativa myndigheter skulle underställas WTO:s bestämmelser. Trots att arbetet med att uppnå detta mål har rönt stor framgång i samtliga berörda förhandlingsgrupper har vissa av gemenskapens viktigare handelspartners ännu inte vidtagit de tillämpningsåtgärder som är nödvändiga. Situationen har nu blivit bekymmersam vad beträffar offentlig upphandling, standarder, tjänster och åtgärder i fråga om investeringar i samband med handeln (TRIM:s, Trade Related Investment Measures).

** Regional integration*

Med hänsyn till de ökande integrationsförsöken i Amerika och Asien ligger det i gemenskapens intresse att strikt tillämpa de bestämmelser som gör det möjligt att förena den allt större geografiska koncentrationen i handelsförbindelserna med de multilaterala principerna (dvs. med vår egen rätt till tillträde på andra regionala grupperingars marknader). Gemenskapen bör därför på ett aktivt sätt delta i WTO:s arbete inom detta område.

** TRIP:S (Trade Related intellectual Property Rights/handelsrelaterad immaterialrätt)*

Utvecklingsländerna har en tidsfrist fram till år 2005 för att genomföra de åtaganden som gjorts i Marrakesh. Ett snabbare genomförande kan eventuellt säkerställas.

Turkiet har i samband med tullunionen visat sig vara berett att vidta snabbare åtgärder. Kommissionen ger tekniskt bistånd till andra länder (inbegripet Kina).

* *Jordbruk*

Gemenskapen är en av de viktigaste exportörerna av jordbruksprodukter. Tillsammans med andra WTO-medlemmar har den åtagit sig att gradvis liberalisera handeln med jordbruksprodukter. Gemenskapen har därför stort intresse av att se till att WTO-medlemmarna respekterar sina åtaganden inom detta område, särskilt de åtaganden som gäller minskning av subventionerad export och marknadstillträde, samtidigt som den har för avsikt att fullgöra sina egna åtaganden. Tillämpningen och förvaltningen av tullkvoter och den särskilda skyddsmekanismen är områden som behöver övervakas extra noga.

b) Andra åtgärder för att öppna marknader

40. På några områden har Uruguayrundan haft en viss, men dock otillräcklig, framgång. På dessa områden bör man söka att öppna marknaderna ytterligare:

* *Finansiella tjänster*

Genom ett interimistiskt avtal som är giltigt i 18 månader från och med den 1 juli 1996 har medlemmarna i WTO den 28 juli antagit ett första "paket" av åtaganden i fråga om liberalisering av finansiella tjänster. Detta avtal, som gemenskapen har tagit initiativet till, har med rätta blivit väl mottaget eftersom det är av betydelse för det multilaterala systemet. Kommissionen måste dock arbeta på att förbättra det nuvarande "åtagandepaketet" på grundval av klausulen om mest gynnad nation, om möjligt redan innan det interimistiska avtalet löper ut i december 1997.

* *Grundläggande telekommunikation*

Förhandlingarna om grundläggande telekommunikation är synnerligen viktiga för gemenskapen eftersom de torde ge möjligheter att dra nytta av den inre liberalisering som den 1 januari 1998 skall vara slutförd i gemenskapen. Gemenskapen förväntar sig att dess viktigaste partners skall göra betydande åtaganden inom ramen för klausulen om mest gynnad nation före förhandlingarna avslutas den 20 april 1996.

* *Sjötransport*

Dessa förhandlingar, som utgör ett av de oavslutade ärendena inom Uruguayrundan, inleddes i Genève i maj 1994. Gemenskapen strävar efter att få de mest betydande sjöfartsnationerna att göra viktiga åtaganden i fråga om tillgång till internationella frakter och stödtjänster samt till hamnar och hamntjänster.

* *Bestämmelser och områden för GATS*

Tidsfrister har fastställts för utarbetandet av en skyddsklausul (1998) och bestämmelser om offentlig upphandling av tjänster (1997). Det föreligger behov av subventionsbestämmelser (ingen tidsfrist) och av ytterligare bestämmelser för att förhindra att inhemska bestämmelser om yrkesmässiga kvalifikationer utgör hinder för handeln (t.ex. på området för redovisning eller andra yrkesmässiga tjänster). I fråga om skyddet av privata och personliga uppgifter vill kommissionen dessutom

förbättra den nuvarande situationen enligt artikel XIV i GATS för att kunna uppnå fri rörlighet grundad på lika nivåer av skydd för personuppgifter.

* *Ursprungsbestämmelser*

Det arbete med harmonisering av ursprungsreglerna som föreskrivs inom ramen för WTO-avtalet har redan påbörjats och beräknas vara avslutat under år 1998. Jämsides med detta multilaterala arbete är kommissionen på det inre planet engagerad i att på ett avgörande sätt förenkla det stora antalet preferentiella ursprungsbestämmelser som för närvarande skiljer sig från avtal till avtal. Detta arbete syftar till att upprätta ett enhetligt regelverk för samtliga europeiska förmånsbehandlingar avseende ursprung, såväl europeiskt ursprung som ursprung i medelhavsländerna utanför gemenskapen. En granskning av gemenskapens intresse av en multilateral förenkling på detta område tycks således vara synnerligen lämplig.

* *Tullar*

Med en genomsnittlig tullsänkning på mer än 33 % slår Uruguayrundans resultat det rekord som nåddes vid den föregående GATT-rundan. Den sänkning som gemenskapens handelspartners godtagit för en rad prioriterade produkter, t.ex. textilier och beklädnadsvaror, glas, keramik, läder och skor, är dock mycket mindre än vad den europeiska industrin krävde. Varje förändring av tulltaxorna skulle därför kunna fås att gynna gemenskapen om den utförs strikt på grundval av en fördjupad analys av våra intressen inom varje sektor.

* *Offentlig upphandling*

Gemenskapens regelverk i fråga om offentlig upphandling ligger i hög grad till grund för det nya avtalet. Genom avtalet kommer således nya marknader att öppnas för våra exportörer hos unionens viktigaste partners, särskilt på områdena för tjänster och byggtjänster. Förteckningen över de upphandlingsenheter som omfattas av avtalet har av vissa signatärer även utvidgats till att omfatta subfederala myndigheter och privata företag med monopolställning eller med särskilda privilegier.

Trots dessa obestridliga framsteg måste det konstateras att den offentliga upphandlingen inte har liberaliserats på multilateral nivå annat än mellan det lilla antalet signatärer till det multilaterala avtalet. Dessutom har de avtalslutande parterna föreskrivit undantag för vissa enheter där ömsesidighet inte är säkerställd.

Förutom det multilaterala avtalet har förhandlingarna om liberalisering av marknaderna för offentlig upphandling av tjänster nyligen påbörjats i enlighet med artikel XIII i GATS. Dessa förhandlingar, som äger rum mellan parterna i GATS, syftar till ett avtal om bestämmelser i fråga om öppnandet av marknaderna för offentlig upphandling av tjänster på multilateral nivå. Påbörjandet av detta arbete skulle kunna vara ett lämpligt tillfälle att samtidigt på nytt ta upp arbetet med att multilateralt utvidga avtalet om statliga uppköp av varor.

Ministerkonferensen i Singapore skulle kunna utgöra ett nytt steg i riktning mot att alla statliga uppköp omfattas av avtalet om offentlig upphandling. Under tiden bör

största möjliga ansträngningar göras för att omedelbart förmå så många WTO-medlemmar som möjligt att ansluta sig till det nuvarande avtalet.

* *Immaterialrätt*

Förhandlingarna i Uruguayrundan om handelsrelaterad immaterialrätt (TRIPs) gör det möjligt för europeiska produkter med högt förädlingsvärde att utan risk bryta sig in på marknaderna i utvecklingsländerna, men i synnerhet på marknaderna i de "nya industrialiserade ekonomierna".

Ytterligare ansträngningar bör dock göras inom ramen för WTO, för att t.ex. anpassa WTO-bestämmelserna om upphovsrätt till det världsomspännande informationssamhällets behov och påskynda de internationella förhandlingarna om harmonisering av patentlagar, som för närvarande har kört fast. Uppmärksamhet bör också fästas vid en förstärkning av skyddet för geografiska beteckningar. I detta sammanhang utgör kommissionens antagande av grönboken om upphovsrätt och till upphovsrätt närstående rättigheter inom ramen för informationssamhället ett betydande bidrag till den pågående debatten. Förhandlingar om detta pågår redan inom ramen för Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten (WIPO).

c) **Nya områden för liberalisering**

41. Till följd av ministerkonferensen i Marrakech har GATT-sekretariatet, på grundval av de förslag som de olika ministrarna lagt fram, upprättat en lång förteckning över förslag till områden som WTO-medlemmarna bör ta upp till diskussion. Vid Singaporekonferensen skulle multilaterala förhandlingar om eller arbetsprogram för vissa av dessa områden kunna påbörjas. Gemenskapen bör förbereda sig noggrant inför detta, särskilt på följande områden:

* *Handel och investeringar*

Gemenskapen har sedan många år tillbaka en ledande ställning vad beträffar investeringsvolym i utlandet. En liberalisering och ett skydd av investeringar på global nivå är således av största intresse för gemenskapen.

Förhandlingar som syftar till ingåendet av ett multilateralt avtal om investeringar har nyligen börjat inom ramen för OECD. Detta arbete, genom vilket begrepp och möjliga åtgärder skall klarläggas, är naturligtvis av stort intresse för gemenskapen. Deltagande i OECD-förhandlingarna, som i huvudsak är begränsat till industriländerna, gör det dock inte möjligt att uppnå målet med en global liberalisering av investeringar, vilket unionens råd redan har konstaterat. Detta är anledningen till att OECD:s ministerråd även har yttrat sig till förmån för åtgärder på två fronter, dels inom ramen för OECD, dels inom ramen för WTO.

Gemenskapen, som är den som mest berörs av dessa åtgärder, bör från och med nu inom WTO hävda principerna om faktiskt tillträde till marknaden, nationell behandling och icke-diskriminering. Dessutom bör fullständig insyn ges i befintliga restriktioner. Slutligen bör det multilaterala avtalet om investeringar föras in i WTO-familjen och underställas dess tvistlösningssystem.

Således bör alla ansträngningar göras för att skapa gynnsamma förutsättningar för inledande av förhandlingar om investeringar inom ramen för WTO. I detta syfte skulle en informell arbetsgrupp kunna inrättas för att förbereda de konkreta beslut som skall fattas i Singapore.

* *Handel och konkurrens*

Ett antal länder, särskilt i tredje världen, säkerställer inte genom lagstiftning den fria konkurrensen för sina företag. Även om en sådan nationell konkurrenslagstiftning finns hos de viktigaste aktörerna i världshandeln, så är den dock innehållsmässigt mycket varierande. Antitrustmyndigheternas praktiska tillämpning av lagstiftningen skiljer sig slutligen mycket i fråga om stringens.

För handelns vidkommande utmynnar dessa olikheter i märkbara skillnader i fråga om faktiskt tillträde till marknaden. I expertgruppens rapport om konkurrenspolitiken i det nya handelssystemet noteras i detta avseende att "antikonkurrensförfaranden som tolereras av en konkurrensmyndighet leder ibland till att tillträdet till den berörda marknaden stängs".⁶ Företag som verkar på eller från en marknad med en slapp tillämpning av antitrustlagstiftningen åtnjuter en oberättigad handelsfördel i jämförelse med de företag som underställs stränga konkurrensbestämmelser.

Eftersom det enligt expertgruppens rapport "är svårt att tänka sig uppkomsten av en situation med jämlika konkurrensförhållanden som endast är grundad på en samling nödvändigtvis heterogena bilaterala avtal"⁷, ligger det i gemenskapens intresse att en samling grundläggande och tvingande bestämmelser jämte ett bra tvistlösningssystem utarbetas på detta område.

Detta är ett långsiktigt mål, men redan nu kan dock ansträngningar göras för att få de av WTO:s medlemsländer som förfogar över en konkurrenslagstiftning att strängt tillämpa denna.

I Singapore kommer det att vara möjligt att göra framsteg på detta område och att nå en överenskommelse om en utvidgad dagordning om vi till dess lyckas uppnå ett samförstånd mellan industriländerna och de utvecklingsländer som utmärks av framåtskridande eller annars är betydelsefulla.

* *Handel och miljö*

Marrakech-konferensen har inrättat en kommitté för noggrannare analys av denna fråga. Dess uppgift är att finna lösningar som gör det möjligt att förena miljöskyddsmålen med den internationella handelns krav i fråga om varor och tjänster.

⁶ Konkurrenspolitiken i det nya handelssystemet: en förstärkning av samarbetet och bestämmelserna på internationell nivå. Europeiska kommissionen: Bryssel 1995, s. 8.

⁷ Idem, s. 19.

Denna kommitté har i uppdrag att särskilt granska sambandet mellan internationella handelsregler och handelsåtgärder som vidtas i enlighet med miljökonventioner, liksom hur handeln påverkas av vissa instrument för miljöpolitik, t.ex. miljöskatter, miljömärkning och föreskrifter i fråga om förpackning och återvinning. Sambandet mellan miljökonventionerna och WTO:s regler är en ytterst viktig fråga. I vissa avtal om miljöskydd, t.ex. Montrealprotokollet, Baselkonventionen och CITES, förutses faktiskt behovet av att begränsa handeln med vissa produkter i syfte att skydda miljön och sådana begränsningar kan även tillämpas på länder som inte är anslutna till dessa avtal.

WTO:s handels- och miljökommitté har fått i uppgift att utarbeta en rapport som skall läggas fram vid WTO:s första ministerkonferens. Det ligger i gemenskapens intresse att denna rapport är tillräckligt omfattande och leder till konkreta rekommendationer som kan antas i Singapore. Rapporten bör särskilt förutse en tolkning eller revidering av de tillämpliga bestämmelserna i GATT och, om så är nödvändigt, i GATS och innehålla politiska lösningar som gör det möjligt att beakta ekologiska hänsyn utan att därigenom orsaka en "grön protektionism".

* *Handel och sociala förhållanden*

Vissa grundläggande sociala rättigheter, t.ex. förbudet mot tvångsarbete och barnarbete eller den garanterade föreningsfriheten och friheten till kollektivförhandlingar är allmänt erkända inom ramen för ILO⁸. Det är därför självklart att sådana grundläggande sociala aspekter beaktas vid den övergripande bedömningen av förbindelserna med tredje land samt vid utformningen av de olika politiska åtgärder i vilka den sociala dimensionen är av särskild betydelse.

Beträffande handeln har idén att om få till stånd positiva incitament i fråga om grundläggande sociala rättigheter redan börjat materialiseras genom de allmänna preferenssystemen (GSP) i vissa industriländer, inbegripet de som Europeiska unionens ministerråd antog i december 1994.

Kommissionen har vid flera tillfällen hävdad⁹ att den sociala utvecklingsnivån i första hand är avhängig den ekonomiska utvecklingsnivån och, även om det absolut är berättigat att debattera sociala frågor i multilaterala sammanhang, att det inte på något sätt är fråga om att frånta utvecklingsländerna den komparativa fördel som de har i fråga om kostnader för arbetskraften.

⁸ Dessa rättigheter och principer betraktas tillsammans med principen om icke-diskriminering i arbetslivet som de fem grundläggande sociala rättigheterna inom ILO och återspeglas i flera ILO-konventioner (nr 5 och 138 om minimiålder, nr 29 och 105 om tvångsarbete, nr 87 om föreningsfrihet, nr 98 om kollektivförhandlingar och nr 111 om icke-diskriminering). De frågor som här tas upp täcker inte de mera omfattande frågorna om respekt för de grundläggande mänskliga rättigheterna och fall av allvarliga kränkningar av dessa rättigheter, vilkas roll i EU:s yttre förbindelser behandlas i meddelande KOM(95)216 slutl. av den 23 maj 1995.

⁹ Se Vitboken om tillväxt, konkurrenskraft och sysselsättning, kapitel 6.5.f

Å andra sidan kan vissa metoder som strider mot de grundläggande sociala rättigheterna, t.ex. förhindrande av föreningsfrihet eller utnyttjandet av tvångsarbete, inte finna sitt berättigande i den ekonomiska utvecklingsnivån. I de internationella forum där dessa frågor för närvarande diskuteras vinner denna åsikt terräng. Det bör därför råda allt större samförstånd om att det inte längre skall anses som protektionistiskt att kräva att sådana rättigheter respekteras.

Gemenskapen bör därför agera på ett mycket progressivt sätt i denna fråga och föra diskussioner om dessa frågor på multilateral nivå med samtliga berörda länder. Ministerkonferensen i Singapore i december 1996 skulle kunna gripa tag i denna fråga och upprätta en arbetsgrupp inom WTO för att granska alla relevanta aspekter av sambandet mellan handeln och de sociala förhållandena. Det arbete som för närvarande pågår inom OECD och ILO borde kunna lägga grunden till en objektiv och väl grundad debatt.

* *Sambandet handel-finanser-valuta*

I enlighet med deklARATIONEN om samstämmighet som återfinns i Uruguayrundans slutakt, anmodas WTO att "fullfölja och utveckla samarbetet med de internationella organisationer som är ansvariga för monetära och finansiella frågor" för att IMF, Världsbanken och WTO skall kunna bedriva en "konsekvent och ömsesidigt stödjande politik".

Denna samstämmighet har inte utgjort en central fråga i WTO:s hittillsvarande arbete. Det verkar därför helt naturligt att gemenskapen, som är den drivande kraften bakom beaktandena om samstämmighet inom ramen för GATT, tar initiativ till att förnya detta arbete för att ge Singaporekonferensen en grundval för konkreta diskussioner. I detta sammanhang skulle förslag kunna formuleras i syfte att, inom ramen för uppdraget, bidra till målet med en större monetär stabilitet.

42. WTO:s första ministerkonferens är ett lämpligt tillfälle att ge ny kraft åt arbetsprogrammet. Europa måste arbeta hårt under de närmaste månaderna för att säkerställa att ministerkonferensen i Singapore får möjlighet att fatta konkreta beslut om de nya WTO-åtgärder som krävs för att utveckla nya bestämmelser och nya perspektiv i fråga om marknadsöppning. För att fastställa realistiska mål för WTO får dock förberedelserna inför Singaporemötet inte endast koncentreras till de beslut som skall fattas i december, men även till WTO:s och världshandelns behov fram till och med de första åren i nästa sekel.

43. Förutom de förhandlingsfrågor som redan tagits upp på dagordningen, måste diskussionerna även på ett lämpligt sätt omfatta mer allmänna frågor, särskilt behovet av att i högre grad integrera utvecklingsländerna i handelssystemet. Förutom fastställandet av nya åtgärder för att stödja och främja utvecklingsländernas integration i det multilaterala systemet kräver detta nytänkande, inte endast i fråga om dagordningen och WTO:s arbetsmetoder, utan även i fråga om de handikapp – t.ex. orimliga skulder – som hindrar utvecklingsländer från att dra full nytta av Uruguayrundans fördelar.

44. Detta kommer enligt kommissionen att utgöra de huvudsakliga frågeställningarna på multilateral nivå under de kommande åren. Det sätt på vilket de kommer att lösas kommer även att påverka WTO:s trovärdighet som maktorgan för att öppna världekonomin. WTO-institutionerna finns nu på plats och förhandlingar om de frågor som kvarstår från Uruguayrundan har redan påbörjats. WTO måste dock bevisa sin kapacitet att bli det huvudsakliga forumet för diskussion och beslutsfattande i fråga om dessa nya utmaningar.

5. Sammanfattning: Nästa steg

45. En större tillgång till marknader över hela världen bör vara ett av de huvudsakliga målen för gemenskapens ansträngningar under de kommande månaderna och åren. Det är nödvändigtvis en långsiktig process att söka uppnå en betydande ökning av tillgången till marknader. Med befintliga bestämmelser kommer gemenskapen endast att kunna lösa brådskande problem och utveckla nya bestämmelser för undanröjande av andra hinder för handel och investeringar, om den noggrant analyserar sina egna prioriteringar och nära samarbetar med sina handelspartners, oavsett om det rör sig om industri- eller utvecklingsländer. Vi bör koncentrera oss på åtgärder som svarar mot industrins krav och prioriteringar och som leder till konkreta och direkta fördelar för våra exportörer och investerare. Gemenskapen bör i detta syfte följa de riktlinjer som anges nedan:

- EU har markerat takten för den ekonomiska integrationen av den inre marknaden och har tagit ledningen för den multilaterala utvidgningen av ekonomisk integration, särskilt genom Uruguayrundan. EU måste *upprätthålla detta politiska ställningstagande och säkerställa att dess partners ger sitt fulla erkännande till denna politik genom att i gengäld öppna sina marknader.*
- Vi kommer att *fullt ut respektera våra åtaganden*, inbegripet de nya förpliktelser som följer av Uruguayrundan. Vi kommer att lägga ner stort arbete på att säkerställa att våra partners så snart som möjligt genomför sina åtaganden. Om utvecklingsländerna behöver tekniskt stöd för detta, kommer vi att försöka bistå dem.
- Kommissionen *kommer att samarbeta med medlemsstaterna och särskilt med de europeiska företagen* för att tydligare kunna identifiera de huvudsakliga hinder som möter vår export och våra investeringar i tredje land. Vi kommer att fastställa prioriterade mål och är beredda att på ett mer samordnat sätt utveckla alla yttre ekonomiska och politiska instrument för att skapa nya marknadsmöjligheter för exportörer och investerare i hela världen. Om hinder kan undanröjas genom att befintliga internationella bestämmelser åberopas, kommer detta att göras. Om bilaterala eller multilaterala förhandlingar krävs, kommer dessa att föras.
- EU måste *ge WTO sitt fulla stöd* i dess egenskap av motor för det öppna handelssystemet. Vi måste fullt ut bidra till att den fungerar som institution. Vi måste redan nu och under tiden fram till ministermötet i Singapore i december 1996 samarbeta med våra partners för att stärka den multilaterala processen och ge den ny kraft.

ISSN 1024-4506

KOM(96) 53 slutlig

DOKUMENT

SV

02 11

Katalognummer : CB-CO-96-067-SV-C

ISBN 92-78-00561-4

Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer

L-2985 Luxemburg